

1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?

Lotyšské vnitrostátní právní předpisy nestanoví komplexní definici výživy; existuje však vzájemná shoda v určitých otázkách týkajících se výživy jiné osoby. Například výživou dítěte se rozumí výdaje, které je každý z rodičů povinen na dítě vynakládat bez ohledu na své majetkové poměry. Minimální výše výživného na dítě je stanovena vládou (*Ministru kabinets*, „kabinet ministrů“). Definice výživy dítěte je uvedena v zákoně o Záručním fondu pro poskytování výživného.

V mnoha otázkách týkajících se vyživovacích povinností – které mohou být označovány různými názvy, například „výživné“ (*uzturliedzekļi*) nebo „zdroje k zajištění stávající životní úrovně“ (*liedzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) – vychází vzájemná shoda z judikatury soudů. Například se obecně uznává, že výživné mezi manželi znamená dlouhodobou finanční pomoc poskytovanou jedním manželem druhému manželovi, jehož hmotná situace se zhoršila.

Osoby, které mají vyživovací povinnost:**Rodiče vůči svým dětem**

Rodiče dítěte mají vůči dítěti vyživovací povinnost, dokud není dítě schopno se žít samo. Vyživovací povinnost vůči dítěti tedy nekončí dosažením zletilosti dítěte. Soud však může posoudit, zda by měl být přiznán nárok na výživné, pokud dítě dosáhlo zletilosti a přerušil vzdělávání nebo odbornou přípravu a je schopno se vlastní prací o sebe postarat, ale nečiní tak. Je třeba mít na paměti, že vyživovací povinnost rodičů vůči dětem musí být úměrná majetkovým poměrům rodiče. Nicméně každý rodič je povinen přispívat na výživu v minimální výši stanovené vládou bez ohledu na své majetkové poměry. Vyživovací povinnost vůči dítěti je závazná bez ohledu na to, zda dítě bydlí s oběma rodiči nebo s jedním z nich nebo zda žije samostatně.

Výživou dítěte se rozumí poskytování stravy, ošacení, bydlení a zdravotní péče, osobní péče, vzdělávání a výchovy (zajišťování jak duševního, tak fyzického vývoje s ohledem na osobnost, dovednosti a zájmy dítěte a příprava dítěte na užitečnou práci ve společnosti).

Děti vůči svým rodičům

Vyživovací povinnost vůči rodičům mají všechny děti rovným dílem. Pokud jsou majetkové poměry dětí nerovné, může soud stanovit jejich vyživovací povinnost vůči rodičům úměrně k majetkovým poměrům každého dítěte.

Manželů vůči sobě navzájem

Je-li manželství prohlášeno za neplatné a pouze jeden z bývalých manželů si byl v okamžiku uzavírání manželství vědom možnosti jeho prohlášení za neplatné, druhý manžel, který si toho vědom nebyl, je oprávněn na prvním manželovi požadovat prostředky úměrné jeho majetkovým poměrům, aby byla zachována stávající životní úroveň druhého manžela. Obdobně při rozvodu nebo po rozvodu může bývalý manžel žádat od druhého bývalého manžela prostředky úměrné jeho majetkovým poměrům k zachování své stávající životní úrovně.

Povinnost poskytnout bývalému manželovi prostředky k zachování stávající životní úrovně neexistuje v těchto případech:

doba, která uběhla od rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné, odpovídá době trvání bývalého manželství nebo době soužití v manželství, které je prohlášeno za neplatné;

bývalý manžel uzavřel nové manželství;

příjmy bývalého manžela pokrývají výživu tohoto manžela;

bývalý manžel se vzdává výživného na základě své vlastní práce;

bývalý manžel, který má vyživovací povinnost, nemá dostatečné prostředky na obživu nebo se stal práce neschopným;

bývalý manžel spáchal trestný čin proti druhému manželovi nebo proti životu, zdraví, svobodě, majetku nebo cti příbuzných druhého manžela ve vzestupné nebo sestupné linii;

bývalý manžel zanechal druhého bývalého manžela v bezmocném stavu, ačkoliv mu mohl poskytnout pomoc;

bývalý manžel záměrně vznesl křivé obvinění z trestného činu proti kterékoli z osob uvedených v bodě 6;

bývalý manžel žije nemorálně nebo marnotratně;

jeden z manželů zemře nebo je považován za mrtvého;

existují jiné významné důvody.

Prarodiče vůči svým vnoučatům

Pokud dítě nemá rodiče nebo jeho rodiče nejsou schopni dítě vyživovat, leží vyživovací povinnost rovným dílem na prarodičích. Pokud jsou majetkové poměry prarodičů nerovné, může soud stanovit jejich vyživovací povinnost úměrně k majetkovým poměrům každého z prarodičů.

Vnoučata vůči svým prarodičům

Obdobně vyživovací povinnost vůči prarodičům leží v případě potřeby na všech vnoučatech rovným dílem. Pokud jsou majetkové poměry vnoučat nerovné, může soud stanovit jejich vyživovací povinnost vůči prarodičům úměrně k majetkovým poměrům každého z vnoučat.

Vyživovací povinnost na základě smlouvy o výživném

Strany se mohou dohodnout na poskytování výživy na základě smlouvy o výživném. Podle smlouvy o výživném jedna strana poskytuje druhé straně určité hmotné výhody, v peněžité formě nebo v naturáliích, a za to se druhá strana zavazuje, že bude první stranu vyživovat po dobu jejího života, není-li sjednána jiná doba trvání. Není-li dohodnuto jinak, výživném zahrnuje stravu, bydlení, ošacení a péči; pokud je vyživovaná osoba nezletilá, zahrnuje to rovněž výchovu a vzdělávání v zařízeních primárního vzdělávání.

Vyživovací povinnost vyplývající z újmy na zdraví

Pokud osoba, která má vůči jiné osobě vyživovací povinnost, v důsledku újmy na zdraví zemře, přechází vyživovací povinnost na osobu, která je odpovědná za smrt poškozeného. Výši takové náhrady stanoví soud podle vlastního uvážení s přihlédnutím k věku zemřelého, jeho schopnosti zajišťovat si za svého života živobytí a také k potřebám osoby, která má být vyživována. Pokud osoba, která má být vyživována, má dostatečné prostředky k živobytí, žádný nárok se neuplatní.

2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?

Rodiče dítěte mají vůči dítěti vyživovací povinnost, dokud není dítě schopno se žít samo. Vyživovací povinnost vůči dítěti tedy nekončí dosažením zletilosti dítěte. Soud však může posoudit, zda by měl být přiznán nárok na výživné, pokud dítě dosáhlo zletilosti a přerušil vzdělávání nebo odbornou přípravu a je schopno se vlastní prací o sebe postarat, ale nečiní tak.

Lotyšské právní předpisy nevymezují, co tvoří zdroje, které zajistí stávající životní úroveň druhého manžela. Nevymezují ani to, co se vyžaduje v rámci povinnosti vůči rodičům nebo prarodičům.

Lotyšské právní předpisy vymezují výživu dítěte jako poskytování stravy, ošacení, bydlení a zdravotní péče, osobní péče, vzdělávání a výchovy (zajišťování jak duševního, tak fyzického vývoje s ohledem na osobnost, dovednosti a zájmy dítěte a příprava dítěte na užitečnou práci ve společnosti). Rozsah výživy závisí na právu dítěte na přiměřené životní podmínky a na skutečných potřebách dítěte.

3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?

Pro získání jakékoli formy výživného se žadatel musí obrátit na soud postupem stanoveným v občanském soudním řádu. Žadatel musí soudu předložit žádost a další nezbytné dokumenty.

Rodiče dítěte mohli uzavřít dohodu formou notářského úkonu (*notarial akts*) upravující měsíční platby výživného. Takováto dohoda je občanskoprávním úkonem, který má právní důsledky, neboť obě strany zavazuje dodržovat a plnit ustanovení zákonně sepsané smlouvy. Pokud jeden z rodičů dítěte dohodu o jednorázové platbě nebo pravidelných platbách výživného neplní, dohoda může být předložena soudnímu exekutorovi (*tiesu izpildītājs*) k výkonu.

Lotyšsko zřídilo Záruční fond pro poskytování výživného (*Uzturliedzekļu garantiju fonds*) určený k poskytování výživného nezletilým dětem z rozpočtu ústřední vlády. Správcem prostředků je Správa Záručního fondu pro poskytování výživného (*Uzturliedzekļu garantiju fonda administrācija*). Správa fondu je přímo podřízena Ministerstvu spravedlnosti.

Výživné lze od Správy získat za předpokladu, že byl nejprve učiněn pokus vymáhat výživné soudně; nelze-li nárok vykonat, může se pak oprávněný obrátit na Správu fondu.

Správa fondu vyplácí výživné pouze v případě, že výkon soudního rozhodnutí, kterým se nařizuje platba výživného v souladu s příslušným občanskoprávním postupem, je prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje platba výživného, souhlasí, ale neposkytuje minimální výši výživného stanovenou vládou.

Správa fondu má povinnost vymáhat dluh vůči povinnému vzniklý vyplacením výživného z fondu bez nutnosti zvláštního soudního rozhodnutí.

Postup pro získání výživného od ze Záručního fondu pro poskytování výživného je následující:

Žadatel – oprávněná osoba u výživného na dítě – se může obrátit přímo na Správu fondu a podat žádost spolu s těmito dokumenty:

kopie soudního rozhodnutí o přiznání výživného,

osvědčení vydané soudním exekutorem potvrzující, že výkon rozhodnutí o přiznání výživného vedený proti povinnému se ukázal jako nemožný nebo že povinný se soudním rozhodnutím o zaplacení výživného souhlasí, ale neposkytuje výživné v minimální výši stanovené vládou. Toto osvědčení musí být Správě fondu předloženo do jednoho měsíce ode dne vydání,

pokud je žádost o výživné podávána prostřednictvím oprávněného zástupce, dokument potvrzující toto oprávnění.

4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?

Ano, oprávněný zástupce může podat žádost jménem příbuzného nebo jiné blízké osoby. V případě nezletilých dětí mohou žádost podat jejich zákonní zástupci, tzn. jejich rodiče nebo opatrovníci.

5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?

Pravidla příslušnosti stanoví, že soudem příslušným pro vymáhání výživného jakéhokoli druhu je okresní nebo městský soud (*rajona (pilsētas) tiesa*).

V Lotyšsku se příslušnost soudů řídí těmito předpisy:

nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností („nařízení o vyživovacích povinnostech“),

dvoustranné a mnohostranné smlouvy závazné pro Lotyšskou republiku,

občanský soudní řád, pokud nelze uplatnit ustanovení nařízení o vyživovacích povinnostech nebo ustanovení dvoustranných a mnohostranných smluv závazných pro Lotyšskou republiku.

Občanský soudní řád stanoví, že k rozhodování o pohledávkách výživného jsou příslušné tyto lotyšské soudy:

žalobu lze podat u soudu podle místa pobytu žalovaného,

pokud je místo pobytu žalovaného neznámé nebo pokud žalovaný místo trvalého pobytu v Lotyšsku nemá, lze žalobu podat u soudu podle místa, v němž má žalovaný nemovitý majetek, nebo u soudu podle místa, v němž bylo jeho poslední známé místo pobytu,

žalobu na placení výživného na dítě nebo rodiče lze také podat u soudu podle místa pobytu žalobce,

žalobu týkající se vyživovací povinnosti vyplývající z újmy na zdraví lze také podat v místě pobytu žalobce nebo v místě, kde k újmě došlo.

6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí?

Pro zahájení řízení nebo podání žaloby k soudu nemusí žalobce využívat služeb advokáta ani žádného jiného prostředníka. Žalobce není ani povinen se pokusit o jakoukoli formu smíru předtím, než věc začne projednávat soud.

Při přípravě věci na soudní řízení však soudce musí usilovat o smír stran. Strany se proto vybízejí, aby se vzájemně dohodly dříve, než začne věc projednávat soud.

Je rovněž nutné zdůraznit, že strany se mohou v otázce pohledávek výživného dohodnout bez zahájení soudního řízení.

7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?

Podle § 43 občanského soudního řádu jsou od nákladů soudního řízení (státní poplatek (*valsts nodeva*), administrativní poplatek (*kancelejas nodeva*) a procesních náklady (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)) osvobozeny tyto osoby:

žalobci v rámci žalob na placení výživného na dítě nebo rodiče a v rámci žalob na určení otcovství, pokud je žaloba podána souběžně s žalobou na placení výživného na dítě,

navrhovatelé, pokud jde o uznání nebo o uznání a výkon rozhodnutí cizí země týkajícího se placení výživného na dítě nebo rodiče,

žalobci, pokud jde o žaloby vyplývající z újmy na zdraví, která vede ke zmrzačení nebo jiné škodě na zdraví nebo ke smrti osoby,

žalované strany ve věcech týkajících se snižování plateb výživného na dítě nebo rodiče přiznaných soudem.

Žaloba (*prasības pieteikumu*) může mít podobu původní žaloby nebo protižaloby, návrhu podaného v již probíhající věci třetí stranou s nezávislým nárokem ve vztahu k předmětu sporu, návrhu v rámci zvláštního rozhodovacího řízení nebo jiného návrhu podaného k soudu stanoveného příslušnými právními předpisy; jakákoli žaloba podléhá úhradě tohoto státního poplatku:

až do výše 2 134 EUR: 15 % z žalované částky, nejméně však 71,14 EUR,

od 2 135 EUR do 7 114 EUR: 320,10 EUR plus 4 % z žalované částky převyšující 2 134 EUR,

od 7 115 EUR do 28 457 EUR: 519,30 EUR plus 3,2 % z žalované částky převyšující 7 114 EUR,

od 28 458 EUR do 142 287 EUR: 1 202,28 EUR plus 1,6 % z žalované částky převyšující 28 457 EUR,
od 142 288 EUR do 711 435 EUR: 3 023,56 EUR plus 1 % z žalované částky převyšující 142 287 EUR,
více než 711 435 EUR: 8 715,04 EUR plus 0,6 % z žalované částky převyšující 711 435 EUR.

Ve věcech vymáhání výživného se žalovanou částkou rozumí celková částka, která má být zaplacená za jeden rok.

V Lotyšsku je právní pomoc cizím žalobcům nebo navrhovatelům, kteří mají právo na právní pomoc podle nařízení o vyživovací povinnosti, poskytována ústředním orgánem zřízeným v souladu s nařízením, a tím je Správa Záručního fondu pro poskytování výživného. Správa fondu poskytuje právní pomoc a zastoupení před lotyšskými soudy a donucovacími orgány domácím oprávněným osobám a cizím oprávněným osobám, které mají nárok na právní pomoc podle nařízení.

V případech neupravených nařízením o vyživovací povinnosti poskytuje lotyšský stát právní pomoc osobě, jejíž zvláštní situace nebo jejíž majetek a příjmy neumožňují zajištění ochrany jejich práv. Právní pomoc se poskytuje podle zákona o státní právní pomoci.

V takovýchto případech je právní pomoc dostupná v souvislosti s výdaji na sepsání procesních dokumentů, právním poradenstvím během soudního řízení a zastupováním před soudem. V přeshraničních sporech má osoba kromě výše zmíněné pomoci také právo na služby tlumočnicka, překlad určitých soudních i mimosoudních dokumentů nebo dokumentů předložených žalobcem, které jsou nezbytné pro rozhodnutí věci, a v určitých případech dokonce na náhradu cestovních výdajů spojených s jednáním soudu. Stát nehradí soudní výlohy. Náklady řízení zahrnují státní poplatek, administrativní poplatek a procesní náklady, jako jsou částky vyplácené svědkům a znalcům, výdaje související s výslechem svědků, výdaje spojené s doručením kopie žaloby a soudního předvolání atd. Soud však může na základě posouzení hmotné situace osoby tuto osobu od úhrady nákladů řízení do státního rozpočtu částečně nebo zcela osvobodit nebo umožnit jejich úhradu ve splátkách.

8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?

Soud může přiznat výživné na dítě v podobě pevně stanovené částky nebo v jiné formě, např. strava, ošacení, bydlení atd., popřípadě obojí.

Při posuzování a přiznávání konečné výše výživného soud v první řadě přihlídně k hmotné situaci účastníků, jejich životním podmínkám a rodinným poměrům a náležitě zohlední důkazy, které účastníci předloží.

Při rozhodování o stanovení výše výživného na dítě soud posoudí všechny okolnosti a důkazy v dané věci a určí výši výživného. Minimální výše výživného, kterou musí každý rodič poskytovat v souladu s předpisy stanovenými vládou na každé dítě každý měsíc od okamžiku jeho narození až do dosažení věku sedmi let, činí 25 % minimální měsíční mzdy stanovené vládou; pro každé dítě od věku sedmi let až do dosažení věku osmnácti let je to 30 % minimální měsíční mzdy stanovené vládou.

Jakmile je výživné přiznáno, jakákoli změna výše a doby vyplácení výživného a jakékoli osvobození od plateb vyžadují, aby dotčená osoba předložila novou žádost. Soud pak může přezkoumat výši plateb výživného v novém řízení na základě změn hospodářských a rodinných poměrů dotčených stran a platby upravit směrem nahoru nebo dolů.

9 Jak a komu bude výživné vypláceno?

Povinná osoba musí výživné vyplácet osobě oprávněné. Pokud žalobu jménem nezletilého dítěte podá jeden z rodičů nebo opatrovník, vyplácí se výživné jemu namísto dítěte. Obvykle se výživné vyplácí pravidelně v přesně stanovené výši, například formou srážek ze mzdy; jinou podobu má výživné méně často.

10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?

Pokud povinný neplatí výživné dobrovolně, musí oprávněná osoba získat exekuční titul (*izpildu raksts*) od soudu, který ve věci rozhodl. Tento exekuční titul nebo exekuční titul vyhotovený v jiném členském státě Evropské unie musí být předložen k výkonu soudnímu exekutorovi (*tiesu izpildītājs*) do deseti let ode dne, kdy rozhodnutí soudu nebo soudce nabylo právní moci, ledaže platí jiné promlčecí lhůty. (Pokud se v důsledku soudního rozhodnutí vymáhají pravidelné platby, exekuční titul zůstává v účinnosti po celou dobu, na kterou byly přiznány pravidelné platby, a promlčecí lhůta počíná běžet samostatně pro každou jednotlivou platbu.) Soudní exekutor zahájí nucený výkon na základě písemné žádosti strany, která o výkon žádá. Soudní exekutor je povinen exekuční titul přijmout, nachází-li se v jeho okrsku (*iecirknis*) místo pobytu, majetek nebo pracoviště povinného. Soudní exekutor může přijmout i jiné exekuční tituly, které mají být vykonány v rámci oblasti, pro kterou je příslušný krajský soud (*apgabaltiesa*), při němž exekutor působí, což je oblast, v níž má exekutor pravomoc konat.

Opatření nuceného výkonu rozhodnutí zahrnují: exekuci movitého majetku povinného, včetně majetku v držení jiných osob, exekuci nemovitého majetku povinného; přikázání pohledávky (odměna za práci a jiné obdobné platby, jiný příjem povinného, vklady v úvěrových institucích); exekuci nemovitého majetku povinného; případně jiná opatření stanovená v rozsudku.

11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.

Pokud povinný pracuje nebo pobírá důchod nebo stipendium nelze podle § 570 občanského exekuvovat jeho majetek, jestliže vymáhaná částka nepřesahuje část měsíčního příjmu, kterou lze podle zákona podrobit exekuci. Občanský soudní řád stanoví kategorie majetku, vůči němuž nesmí být výkon rozhodnutí namířen, např. určité domácí spotřebiče, zařízení domácnosti nebo nezbytné oblečení povinného a rodinných příslušníků, kteří jsou na povinném závislí.

Podle § 594 občanského soudního řádu platí, že dokud není vymáhaný dluh umořen, provádějí se srážky v souladu s příslušnými dokumenty z odměny za práci a obdobných plateb vyplácených povinnému, s těmito výhradami:

V případech vymáhání výživného na nezletilé děti nebo ve prospěch Správy Záručního fondu pro poskytování výživného část odměny za práci povinného a obdobných plateb musí zůstat nedotčena část ve výši 50 % minimální měsíční mzdy a na každé závislé nezletilé dítě musí zůstat nedotčeny finanční prostředky odpovídající výši dávků státního sociálního zabezpečení.

V jiných případech vymáhání výživného částka, která se sráží z odměny za práci povinného a obdobných plateb, může dosahovat 50 %, avšak minimální měsíční mzda musí zůstat nedotčena a na každé závislé nezletilé dítě musí zůstat nedotčeny finanční prostředky odpovídající výši dávků státního sociálního zabezpečení.

Podle § 632 občanského soudního řádu oprávněný nebo povinný může podat odůvodněnou stížnost proti opatřením soudního exekutora při exekučním řízení nebo proti odmítnutí soudního exekutora takového opatření provést s výjimkou určitých situací; stížnost lze podat k okresnímu nebo městskému soudu podle místa, kde se nachází kancelář soudního exekutora, do deseti dnů ode dne, kdy k napadeným opatřením došlo, nebo pokud nebyl stěžovatel informován o čase a místě provedení těchto opatření, ode dne, kdy se stěžovatel o takovýchto opatření dozvěděl. Podle § 634 občanského soudního řádu platí, že pokud je rozsudek, který již byl vykonán, následně prohlášen za neplatný a při novém rozhodování v dané věci je vynesena rozsudek, kterým se žaloba zamítá, nebo je rozhodnuto o ukončení soudního řízení nebo ponechání věci bez rozhodnutí, výkon rozsudku (exekuční řízení) se zruší a vše, co bylo získáno od žalovaného ve prospěch žalobce na základě rozsudku prohlášeného za neplatný, musí být žalovanému vráceno.

Podle § 546 občanského soudního řádu může být exekuční titul předložen k výkonu do deseti let ode dne, kdy rozhodnutí soudu nebo soudce nabylo právní moci, za předpokladu, že právní předpisy nestanoví jiné promlčecí lhůty. Pokud se v důsledku soudního rozhodnutí vymáhají pravidelné platby, exekuční titul zůstává v účinnosti po celou dobu, na kterou byly přiznány pravidelné platby, a promlčecí lhůta běží od posledního dne pro každou platbu.

12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?

Osoba se může obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného s cílem získat výživné na nezletilého, pokud výkon soudního rozhodnutí, kterým se nařizuje vymáhání výživného v souladu s příslušným občanskoprávním postupem, je prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje placení výživného, souhlasí, ale neplatí minimální výši výživného.

Podle nařízení o vyživovací povinnosti se osoba může obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného ve věci vymáhání výživného od povinného, který se již nezdržuje v Lotyšsku. Správa Záručního fondu pro poskytování výživného plní úlohu ústředního orgánu v Lotyšsku pro účely uvedeného nařízení.

Podle nařízení o vyživovací povinnosti se může osoba, která má zákonné právo na výživné, obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného a podat žádost určenou jinému členskému státu Evropské unie s cílem:

získat rozhodnutí, kterým se stanoví výživné v zemi, v níž má žalovaný místo pobytu;

dosáhnout změny výše výživného (zvýšení či snížení);

získat rozhodnutí, kterým se nařídí stanovení výživného a určení otcovství dítěte v zemi, v níž má žalovaný místo pobytu;

zajistit, aby bylo rozhodnutí lotyšského soudu, kterým se nařizuje placení výživného, uznáno, prohlášeno za vykonatelné nebo vykonáno.

13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plné výši výživného nebo jeho částí?

Správa Záručního fondu pro poskytování výživného může jednat namísto povinného, pokud je výkon soudního rozhodnutí, kterým se stanovuje výživné v příslušném občanskoprávním řízení, prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se stanovuje výživné, souhlasí, ale neplatí minimální výši výživného stanovenou vládou. Pokud Správa fondu vyplácí výživné, má právo regresní nárok vůči povinnému, včetně zákonného úroku (viz část 3).

14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:

14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?

Pokud mají žalobce a dítě místo trvalého pobytu v Lotyšsku, ale povinný k výživnému má místo pobytu v jiné zemi, může se žalobce obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného, pokud je výkon soudního rozhodnutí, kterým se stanovuje výživné v příslušném občanskoprávním řízení, prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se stanovuje výživné, souhlasí, ale neplatí minimální výši výživného.

Pokud má povinný místo pobytu v cizí zemi a nemá v Lotyšsku žádný majetek, který by mohl být předmětem výkonu, žalobce by měl předložit soudní rozhodnutí k uznání a výkonu v příslušné cizí zemi dříve, než se obrátí na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného. Pokud se výkon rozhodnutí v příslušné cizí zemi ukáže jako nemožný, žalobce se může obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného a požadovat, aby ve věci vykonatelného výživného zaujala místo dlužníka.

Správa Záručního fondu pro poskytování výživného plní úlohu ústředního orgánu podle nařízení o vyživovací povinnosti (viz části 3 a 13) a lze se na ni obrátit s žádostí o pomoc v rámci uvedeného nařízení.

Pokud lotyšský soud vydá rozhodnutí o výkonu výživného a osoba, která má místo pobytu v Lotyšsku, chce, aby toto rozhodnutí bylo uznáno a/nebo vykonáno v jiném členském státě Evropské unie, nebo chce získat soudní rozhodnutí proti povinnému, který má místo pobytu v jiném členském státě Evropské unie, Správa Záručního fondu pro poskytování výživného může podle nařízení o vyživovací povinnosti této osobě pomoci předat rozhodnutí lotyšského soudu příslušné cizí zemi za účelem uznání a/nebo výkonu a za účelem rozhodnutí ve věci žádosti.

Správa Záručního fondu pro poskytování výživného může jednat namísto povinného a vyplácet výživné nezletilému dítěti a může poskytovat informace o problematice výživného.

(viz části 3 a 13)

14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?

Správa Záručního fondu pro poskytování (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lotyšsko

Tel. +371 67830626

Fax +371 67830636

E-mail: pasts@ugf.gov.lv

15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?

15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?

Pokud se oprávněný z výživného nachází v jiném členském státě EU a povinný k výživnému je v Lotyšsku, oprávněný se může podle nařízení o vyživovací povinnosti obrátit na ústřední orgán země, v níž má oprávněný místo pobytu. Předmětem žádosti může být rozhodnutí, kterým se nařídí vymáhání výživného v Lotyšsku, kde má povinný místo pobytu; nebo rozhodnutí, kterým se nařídí vymáhání výživného souběžně s určením otcovství v Lotyšsku; nebo rozhodnutí, kterým se prohlásí vykonatelnost cizího rozhodnutí, kterým se nařizuje vymáhání, v Lotyšsku; nebo rozhodnutí, kterým se vykonává cizí rozhodnutí. Podle uvedeného nařízení ústřední orgán cizí země provede nezbytné formalities a předá žádost oprávněnému lotyšskému ústřednímu orgánu zřízenému v souladu s nařízením. Lotyšský ústřední orgán – Správa Fondu pro záruku poskytování výživy – pomůže cizímu žalobci předložit cizí soudní rozhodnutí k výkonu nebo k uznání a výkonu v Lotyšsku nebo žalobci pomůže podat návrh na vymáhání výživného k lotyšskému soudu podle místa pobytu povinného nebo návrh na vymáhání výživného souběžně s určením otcovství v Lotyšsku.

Pokud je výkon soudního rozhodnutí, kterým se nařizuje placení výživného, prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje placení výživného, souhlasí, ale neposkytuje minimální výši výživného, osoba, která trvale žije se svým dítětem v Lotyšsku, přičemž oba mají v Lotyšsku hlášené místo pobytu, se může s žádostí o vyplácení výživného obrátit na Správu Záručního fondu pro poskytování výživného.

Podle nařízení o vyživovací povinnosti se musí osoba obrátit na ústřední orgán země, v níž má místo pobytu. Osoba, která má místo pobytu v Lotyšsku, se může obrátit na Správu Fondu pro záruku poskytování výživy s cílem:

získat rozhodnutí, kterým se nařídí vymáhání výživného v jiném členském státě Evropské unie, v němž má žalovaný místo pobytu;

získat rozhodnutí, kterým se nařídí vymáhání výživného souběžně s určením otcovství v jiném členském státě Evropské unie, v němž má žalovaný místo pobytu;

pokud již bylo rozhodnutí, kterým se nařizuje vymáhání výživného, vydáno, zajistit, aby bylo toto rozhodnutí uznáno, prohlášeno za vykonatelné nebo vykonáno v jiném členském státě Evropské unie, v němž má žalovaný místo pobytu.

Pokud je výkon soudního rozhodnutí, kterým se nařizuje vymáhání výživného v souladu s příslušným občanskoprávním postupem, prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje platba výživného, souhlasí, ale neplatí minimální výši výživného, osoba, která trvale žije se svým dítětem v Lotyšsku, přičemž oba mají v Lotyšsku hlášené místo pobytu, se může s žádostí o placení výživného obrátit na Správu Fondu pro záruku poskytování výživy.

Správa Záručního fondu pro poskytování výživného (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Lotyšsko
Tel. +371 67830626
Fax +371 67830636
E-mail: pasts@ugf.gov.lv

Podle nařízení o vyživovací povinnosti Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného vykonává činnosti ústředního orgánu v Lotyšsku. Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného vyplácí výživné oprávněnému, namísto povinného, pokud je výkon soudního rozhodnutí, kterým se nařizuje platba výživného, prohlášen za nemožný nebo pokud povinný se soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje platba výživného, souhlasí, ale neplatí minimální výši výživného.

16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?

Lotyšsko je vázáno Haagským protokolem z roku 2007.

17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?

Lotyšsko je vázáno Haagským protokolem z roku 2007.

18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?

Podle § 43 občanského soudního řádu jsou od úhrady soudních poplatků osvobozeny tyto osoby:

žalobci v rámci žalob na placení výživného na dítě nebo rodiče a v rámci žalob na určení otcovství, pokud je žaloba podána souběžně s žalobou na placení výživného na dítě,

navrhovatelé, pokud jde o uznání nebo o uznání a výkon rozhodnutí cizí země týkajícího se placení výživného na dítě nebo rodiče,

žalované strany ve věcech týkajících se snižování plateb výživného na dítě nebo rodiče přiznaných soudem.

Pokud návrh na výplatu finančních prostředků k zajištění stávající životní úrovně podá bývalý manžel nebo navrhovatel žádající o uznání nebo o uznání a výkon cizího soudního rozhodnutí týkajícího se placení výživného pro bývalého manžela nebo jinou osobu, podle čtvrté části § 43, soud nebo soudce s přihlédnutím k majetkovým poměrům jednotlivce může navrhovatele zcela nebo částečně osvobodit od úhrady soudních poplatků nebo může úhradu poplatků odložit nebo může platbu rozdělit do splátek.

V Lotyšsku je právní pomoc cizím žalobcům nebo navrhovatelům, kteří mají právo na právní pomoc podle nařízení o vyživovací povinnosti, poskytována ústředním orgánem zřízeným v souladu s nařízením, kterým je Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného. Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného poskytuje právní pomoc a zastoupení před lotyšskými soudy a donucovacími orgány domácím oprávněným z výživného a cizím oprávněným, kteří mají nárok na právní pomoc podle nařízení.

19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

Lotyšsko novelizovalo několik vnitrostátních právních předpisů, aby mohl ústřední orgán zřízený podle nařízení o vyživovací povinnosti vykonávat činnosti stanovené v článku 51. Novelizované právní předpisy Lotyšska zajišťují poskytování právní pomoci přeshraničním oprávněným osobám nebo navrhovatelům, kteří mají právo na právní pomoc, jak vyžaduje nařízení, včetně zastoupení příslušné osoby před soudem a donucovacími orgány. Pro určení místa, kde se povinný nebo oprávněný v Lotyšsku zdržuje, nebo pro získání informací o příjmech povinného nebo oprávněného a umístění jakéhokoli majetku, který jim v Lotyšsku patří, má lotyšský ústřední orgán, tj. Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného, přímý přístup k různým rejstříkům v Lotyšsku, které tyto informace obsahují. Informace, které ústřední orgán může požadovat přímo od příslušných rejstříků, mu umožňují získat dokumenty a důkazy. Pro zahájení nebo usnadnění řízení, zajištění nezbytných dočasných opatření a získání důkazů má Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného právo se obracet na soudy v Lotyšsku jménem příslušného žalobce nebo navrhovatele. Správa Záručního fondu pro záruku poskytování výživného může jménem žalobce k soudu podat žalobu na určení rodičovství dítěte, pokud je žaloba podána souběžně s žalobou o výživné.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 16/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.